

Voortgezet

onderwijs

en de bibliotheek

Schooljaar 2020/21

www.bibliotheek.rotterdam.nl

de Bibliotheek
Rotterdam

‘Het begin van wijsheid is dat je jezelf kent.’

– Desiderius Erasmus

Meedoen in de samenleving, zelfredzaam en bewust

Als jongere je plek vinden, in de klas, in de maatschappij, is best lastig. Want wie ben je eigenlijk, hoe richt je je leven in? En hoe ga je om met de mensen om je heen?

Bibliotheek Rotterdam ontwikkelt programma's voor jongeren in het voortgezet onderwijs. Dit doen we in samenwerking met scholen en docenten. De programma's helpen om de taalvaardigheid en het leesplezier van jongeren te vergroten, en om ze te leren nadenken over zichzelf en de wereld om hen heen. Maar ook om ze verstandig te leren omgaan met internet, ze weerbaar te maken voor de druk van social media, en zelfstandig hun overheidszaken te regelen. Verder bieden we vanaf schooljaar 2020/2021 twee nieuwe programma's aan op het gebied van maakonderwijs.

Zo kunnen jongeren zich ontwikkelen tot wereldwijze en zelfredzame mensen, die zichzelf kennen en zich verbonden voelen met anderen.

In deze brochure lees je met welke programma's wij jouw onderwijs kunnen ondersteunen. Onze programma's zijn onderverdeeld in drie thema's: leesbevordering, digitale geletterdheid en maakonderwijs en burgerschap.

Leesbevordering

Digitale geletterdheid en maakonderwijs

Burgerschap

*‘Ikzelf ben fan van jullie. De producten sluiten
aan bij de belevingswereld van de leerlingen.’*

– Vera van der Pol, Horeca Vakschool

Wil je meer weten, heb je vragen of verzoeken?
Bel onze accountmanagers op 010 28 16 305 of stuur
een e-mail naar accountmanagers@bibliotheek.rotterdam.nl

Leesbevordering

Wie een kwartier per dag leest, leert duizend nieuwe woorden per jaar, volgens onderzoek. Wanneer jongeren meer lezen, worden ze beter in taalvakken, maar ook in andere vakken. Een grotere woordenschat maakt begrijpend lezen makkelijker, verbetert digitale vaardigheden en maakt zelfredzamer.

Om te zorgen dat jongeren meer gaan lezen, ontwikkelde Bibliotheek Rotterdam verschillende programma's voor het voortgezet onderwijs die lezen weer leuk maken.

'Zo, nu voel ik me echt slim.'

– Kaoutar (Wolfertcollege) over BiebEscape

‘Onze leerlingen hebben met BiebEscape een superervaring gehad.’

– Vera van der Holst, Openbare scholengemeenschap Hugo de Groot

BiebEscape

Met ‘BiebEscape’ brengen je leerlingen een spannend bezoek aan de bieb volgens het idee van escaperooms. Leerlingen moeten zo snel mogelijk de kluis kraken. Dat lukt door met elkaar informatie te verzamelen en te combineren, en door goed samen te werken. De teams zoeken in de catalogus van de bibliotheek en in boeken zelf naar informatie. Zo leren ze, al zoekend en puzzelend, de weg in de bieb kennen – en het aanbod van de bibliotheek.

Resultaten

- Leerlingen kunnen informatie opzoeken in de bibliotheek en in de catalogus.
- Leerlingen vinden hun weg in de bibliotheek en weten wat ze allemaal in de bibliotheek kunnen vinden.

Voor leerlingen onderbouw vmbo, havo, vwo
Voor vierdejaars vmbo-leerlingen en voor mbo-studenten
90 minuten | € 95,- per groep (exclusief btw)

Leeskracht

Hou je niet van lezen? Dan heb je het juiste boek nog niet gevonden. ‘Leeskracht’ helpt leerlingen om een boek te vinden dat bij hen past.

Het programma ‘Leeskracht’ bestaat uit:

1. Een collectie van 30 boeken die minimaal drie maanden op school blijft
2. Een bezoek op school van een leesconsulent, die de leerlingen leert hoe ze een boek vinden dat bij ze past
3. Diverse tools met creatieve opdrachten over jeugdboeken
4. Een handleiding voor jou als docent

Resultaten

- Leerlingen weten beter van wat voor boeken ze houden en krijgen hierdoor meer plezier in lezen.
- Leerlingen weten wat de bibliotheek te bieden heeft.

Voor leerlingen onderbouw vmbo
75 minuten | € 180,- per groep (exclusief btw)

B/Slash

‘B/Slash’ maakt lezen aantrekkelijker voor derde- en vierdejaarsleerlingen van vmbo en havo. Het programma is bovendien een fris alternatief voor het traditionele boekverslag. Slash-boeken zijn waargebeurde verhalen van jongeren, opgeschreven door bekende schrijvers als Bibi Dumon Tak en Lydia Rood. Ze gaan bijvoorbeeld over rouw, verslaving, zwerven en misbruik; thema’s waarvan we weten dat die de leerlingen aanspreken. We bieden vier Slash-titels aan, met in totaal vijftig boeken per klas. Zo ontstaan er groepjes leerlingen die dezelfde titel lezen. In een quiz met open en gesloten vragen strijden leerlingen met elkaar om de meeste punten. Kortom: je leerlingen lezen, stimuleren elkaar om te lezen – anders kun je de quizvragen niet beantwoorden – en praten met elkaar over de boeken.

Resultaten

- Leerlingen krijgen meer zin om te lezen, raken gemotiveerd om aan nóg een boek te beginnen.
- Leerlingen maken kennis met het genre ‘waargebeurde verhalen’.

Voor derde- en vierdejaars leerlingen vmbo en havo
5 lesuren | € 65,- per groep
Boeken brengen en halen | € 40,- (exclusief btw)

Een leesconsulent van
de bibliotheek verzorgt
het eerste lesuur.

Read2Me!

‘Read2Me!’ is dé landelijke voorleeswedstrijd voor brugklassers. Stichting Lezen organiseert deze wedstrijd om het lezen onder jongeren te bevorderen. De eerstejaars lezen elkaar fragmenten voor uit jeugdboeken. Leerlingen van alle schooltypen kunnen meedoen met deze voorleeswedstrijd die uit vier rondes bestaat

1. Op schoolniveau (december/januari)
2. Op lokaal niveau in het werkgebied van de bibliotheek (februari)
3. Op provinciaal niveau met alle deelnemende bibliotheken (maart/april)
4. Op landelijk niveau met alle provincies (mei)

Meer informatie over deze campagne lees je op www.read2mevoorleeswedstrijd.nl

*‘Ik dacht dat ik het niet leuk zou vinden,
maar nu wil ik graag lezen.’*

– Alicia, Melanchthon Mathenesse leest *The hate you give*

Digitale geletterdheid

Wat is echt nieuws, en wat is nep? Veel jongeren vinden het lastig om in te schatten welke informatie online wel of niet klopt. Ze zijn vaak minder mediawijs dan ze zelf denken en ze overschatten hun digitale vaardigheden, bijvoorbeeld als het gaat om hun privacyrisico's online.

Onze programma's leren jongeren hoe ze slim omgaan met internet, wat de regels online zijn en hoe je het onderscheid maakt tussen feit en fictie.

Net echt

Tijdens 'Net echt' komen mediaspecialisten van Project 014 langs in de klas. Ze gaan met je leerlingen in gesprek over nieuwswaarde en nepnieuws. De leerlingen doen een interactieve quiz en voeren met elkaar een debat. Gesprekken gaan onder meer over hoe nepnieuws gemaakt wordt en waaraan je nepnieuws herkent. Het programma 'Net echt' daagt leerlingen – en hun docenten – uit om kritischer te kijken naar (online) media in het dagelijks leven.

Resultaten

- Leerlingen weten hoe je nepnieuws herkent en hoe je ermee omgaat.
- Leerlingen kijken kritischer naar nieuwsberichten.

Voor leerlingen praktijkschool, vmbo, havo, vwo
90 minuten | € 170,- (exclusief btw)

Jouw Media Talk

Hoe moet je je eigenlijk gedragen op internet? Welke regels gelden er online? Tijdens 'Jouw Media Talk' komen mediaspecialisten van Project 014 langs in de klas. Je leerlingen doen in de klas mee aan een talkshow over internet en social media en de positieve en negatieve kanten ervan. We hebben het over hoe afleidend social media kunnen werken, over je online privacy en online 'imago', over sexting, groepsdruk en cyberpesten. Leerlingen geven hun mening en vertellen over hun eigen ervaringen.

Resultaten

- Leerlingen kunnen op hun eigen online gedrag reflecteren.
- Leerlingen zijn online weerbaarder.

Voor leerlingen praktijkschool, vmbo, havo, vwo
90 minuten | € 150,- (exclusief btw)

E-book Challenge

De E-book Challenge is een lesprogramma dat je leerlingen leert hoe ze een e-book kunnen maken. Het geeft inzicht in het hele maakproces. Ze leren een samenhangend verhaal te schrijven, creatieve beelden te ontwikkelen (illustreren) en ontdekken de basisprincipes van het programmeren. Stap voor stap worden je leerlingen meegenomen en gaan ze aan de slag in een online leeromgeving via negen 'levels'.

Resultaten

- Leerlingen beleven plezier in het omgaan met taal en beeld.
- Leerlingen werken gezamenlijk naar een eindresultaat.

Voor brugklassers vmbo, havo, vwo
12 lesuren
Gratis toegankelijke online leeromgeving

FutureProof

Leren door experimenteren en doen, waarbij creativiteit en kunst samengaan met techniek en wetenschap. Op de eerste etage van Centrale Bibliotheek Rotterdam huisvesten wij Maakplaats010. Maakonderwijs betekent leren (door te) maken. Het is een creatieve manier om leerlingen in staat te stellen uitvinders te worden en het stimuleert hoofd, handen en hart.

De Cultuurschool biedt drie verschillende workshops aan waar je een keuze uit kunt maken:

1. **Uitspraken in het wild**
Quote en logo ontwerpen met een vinylsnijder en borduurcomputer
2. **BeatBieb**
Muziek componeren met beat creating software
3. **Cityscapes**
Creëren van een virtuele stad met behulp van 3D ontwerpsoftware en VR technologie

Resultaten

- Leerlingen beleven een unieke manier van onderwijs waarbij er een beroep wordt gedaan op creatieve vaardigheden, probleemoplossend denken en handelen.
- Leerlingen worden aangemoedigd om zichzelf verder te ontwikkelen in de wereld van het zelf creëren.

Voor leerlingen vmbo, havo, vwo
120 minuten | € 265,- voor groepen tot 18 leerlingen (exclusief btw)
120 minuten | € 365,- voor groepen tot 35 leerlingen (exclusief btw)

'Ik vond de E-book Challenge zo leuk dat ik het andere scholen ook zou willen aanraden.'

– Flore Baten, Zuider Gymnasium Basisschool

Burgerschap

Dat je je als individu in de samenleving in vrijheid en welvaart kunt ontplooiën is een fundamentele menselijke waarde. Als bibliotheek is het onze taak om te zorgen dat mensen kunnen deelnemen aan die samenleving. Bijvoorbeeld door te zorgen dat informatie voor iedereen toegankelijk is, door zelfredzaamheid te stimuleren en door ernaar te streven dat iedereen erbij hoort.

Onze programma's leren jongeren na te denken over zichzelf en de wereld om hen heen, over tolerantie en diversiteit, maar ook praktisch: hoe je je digitale overheidszaken regelt.

‘Iedere mentor was na afloop van de les LEF nog vol goede emotie. Fijn dat dit mogelijk gemaakt is.’

– Dorien van Eek, Sint Jozef Mavo

Mentoren met LEF

Vandaag de dag zit je klas boordevol diversiteit en of je het nu een bedreiging of een verrijking vindt, op een school worden je leerlingen gedwongen om op de èèn of andere manier om te gaan met deze diversiteit. De alledaagse omgang tussen leerlingen die van elkaar verschillen verloopt het liefst zo positief mogelijk, maar dat gebeurt vaak niet vanzelf.

‘Mentoren met LEF’ bestaat uit een training diversiteit voor jou en je collega mentoren en een lespakket over diversiteit. Het lespakket bestaat uit vijfendertig mentorlessen. Deze lessen staan op zichzelf. Je kunt ze allemaal inzetten, of een deel ervan. De onderwerpen beginnen luchtig. Naarmate het vertrouwen in de klas groeit, kun je lessen over zwaardere onderwerpen kiezen. Het programma bestaat uit vier onderdelen:

1. Een bijeenkomst voor mentoren met informatie over diversiteit (geloof, seksuele geaardheid en milieu)
2. Lesmateriaal voor in de klas (kennismaken, burgerschap, diversiteit)
3. Een goededoelenproject
4. Een boekenpakket dat de thema’s ondersteunt*

Resultaten

- Leerlingen hebben meer begrip voor elkaar en voor de onderlinge verschillen.
- Leerlingen voelen zich op hun gemak in de klas en er is meer saamhorigheid.

Voor onderbouw vmbo, havo, vwo
Het hele schooljaar door | gratis (subsidie gemeente Rotterdam)

*De boeken blijven eigendom van de school

Doe je digiding!

Met ‘Doe je digiding!’ van stichting Digisterker leren je leerlingen hoe ze zelfstandig hun digitale overheidszaken regelen. Bijvoorbeeld hoe je een identiteitskaart of studiefinanciering aanvraagt of inkomstenbelasting terugvraagt.

‘Doe je digiding!’ bestaat uit zes onderdelen:

1. Overheid, burger en DigiD (je DigiD aanvragen en activeren)
2. Identiteit (je paspoort of ID-kaart aanvragen)
3. Bijbaan (inkomstenbelasting terugvragen)
4. Studeren aan het mbo (je studiefinanciering en studentenreisproduct aanvragen)
5. Verkeer en vervoer (theorie-examen, aanvraag rijbewijs, tenaamstelling, verzekeren)
6. Zorg (zorgverzekering afsluiten, zorgtoeslag aanvragen)

Het lesprogramma bestaat uit een online leeromgeving met individuele opdrachten en klassikale en interactieve taken. Bij ‘Doe je digiding!’ horen ook docentenhandleidingen en antwoordbladen.

Resultaten

- Leerlingen snappen hoe de (digitale) overheid werkt.
- Ze hebben betere digitale informatievaardigheden.
- Ze kunnen zelfstandig hun digitale overheidszaken regelen.

Voor vierdejaars vmbo-leerlingen en mbo-studenten
6 modules van 100 tot 120 minuten
Gratis toegankelijke online leeromgeving

‘Mogen we nog even doorlezen?’

– Chahid, 1 vmbo, Melachthon Mathenesse

De Erasmus Experience

De Erasmus Experience is een vaste tentoonstelling in de Centrale Bibliotheek. Aan de hand van het werk van denker en humanist Desiderius Erasmus van Rotterdam worden je leerlingen actief aan het denken gezet over zichzelf en de wereld om hen heen.

De tentoonstelling is gratis. Kijk op www.erasmushoudtjescherp.nl en meld je klas aan via erasmusexperience@bibliotheek.rotterdam.nl, dan zorgen wij voor een enthousiaste gids die jullie rondleidt.

Voor leerlingen vmbo-tl, havo en vwo
45 minuten | gratis

Erasmus en ik

Tijdens de spoken word-workshop ‘Erasmus en ik’ gaan je leerlingen aan de slag met het schrijven van hun eigen tekst. Ze krijgen les van Rotterdamse spoken word-artiest Elten Kiene en maken kennis met de brieven van Erasmus waarin vriendschap een belangrijk thema is en als inspiratiebron dient. Uiteindelijk schrijft iedereen zijn eigen tekst, gedicht of rap waarin Erasmus’ gedachtegoed verwerkt is.

Elten Kiene is mede-oprichter van “woorden worden zinnen” en winnaar van de cultuurprijs Zuid-Holland 2020.

‘Erasmus en ik’ bestaat uit:

1. Een lesbrief voor in de klas, voorafgaande aan het bezoek
2. Gesprekken met de leerlingen aan de hand van de citaten van Erasmus over vriendschap
3. Leerlingen krijgen schrijfoefeningen om tot een eigen tekst, gedicht of rap te komen
4. Leerlingen dragen hun zelfgeschreven teksten voor aan hun andere klasgenoten

Resultaten

- Leerlingen ontdekken hoe de uitspraken van Erasmus ook in onze tijd nog van toepassing zijn.
- Leerlingen leren zich mondeling en schriftelijk begrijpelijk uit te drukken.

Voor leerlingen vmbo, havo, vwo
100 minuten | € 350,- (exclusief btw)

Wil je meer informatie?

Bel onze accountmanagers op 010 28 16 305 of
mail naar accountmanagers@bibliotheek.rotterdam.nl
We beantwoorden graag al je vragen!

Colofon:

Dit is een publicatie van Bibliotheek Rotterdam

Tekst Afdeling Onderwijs: Annemieke Boxem, specialist jongeren

Redactie: Laura van Mourik

Vormgeving: Paul Henning

Foto's: Rene Castelijm, MT010, Mischa Mannot, Eric Fecken

Datum van uitgave: april 2020